



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 7 d. Nr. 21RE3-65 (AG3-38/25-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Viktorijai Sargūnienei, dalyvaujant pareiškėjos „Įstaiga X“ atstovei D. U., atsakovės VšĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ atstovėms R. S. ir V. A.eksandravičienei, posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos „(Įstaiga X)“ skundą dėl atsakovės VšĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja „Įstaiga X“ (toliau – ir pareiškėja arba „Įstaiga X“) 2025 m. kovo 4 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – LAGK) skundą „Dėl Viešosios įstaigos „Centrinė projektų valdymo agentūra“ 2025 m. vasario 3 d. sprendimo „Dėl projekto Nr. (duomenys neskelbtini) atmetimo“ panaikinimo“ (toliau – ir skundas), kuriuo prašo panaikinti VšĮ „Centrinės projektų valdymo agentūra“ (toliau – ir atsakovė arba CPVA) 2025 m. vasario 3 d. sprendimą „Dėl projekto Nr. (duomenys neskelbtini) atmetimo“ (toliau – ir Sprendimas).

Skunde pažymėta, kad 2021-2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-06-01 „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ poveiklės Nr. 7.1. „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas“ projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – ir Aprašas arba PFSA) nustatyti projekto parengtumo reikalavimai, pagal kuriuos pareiškėjas privalo parengti ir kartu su projekto įgyvendinimo planu pateikti administruojančiai institucijai kultūros paveldo objekto tvarkomųjų statybos darbų projektą, statinio projekto bendrosios ekspertizės (su privalomu specialiosios ekspertizės aktu) aktą, statybą leidžiantį dokumentą (pagal Aprašo 2.21.7, 2.21.10 ir 2.21.12 papunkčius). Kartu su projekto įgyvendinimo planu teikiamų dokumentų data turi būti ne vėlesnė negu kvietimo teikti projektų įgyvendinimo planus termino pabaigos data (Aprašo 2.23 papunktis).

Nesutikdama su Sprendimu ir dėstydamą nesutikimo motyvus, pareiškėja nurodo, kad „Įstaiga X“ 2024 m. lapkričio 4 d. DMS pranešimu CPVA pateikė (duomenys neskelbtini) dvaro sodybos kultūros ir garažų paskirties pastatų (unik. obj. Nr. (duomenys neskelbtini)) arklidės (biblioteka) su ratine (garažas) (unik. obj. Nr. (duomenys neskelbtini)), esančios Radviliškio raj., pritaikymo mokslo ir mokymo reikmėms paprastojo remonto projektą (toliau – ir Paprastojo remonto projektas) ir (duomenys neskelbtini) dvaro sodybos arklidės (u. k. (duomenys neskelbtini)), esančios (duomenys neskelbtini), tvarkybos (remonto ir restauravimo) darbų projektą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Tvarkybos darbų projektas). Atsakovė 2024 m. gruodžio 2 d. paprašė

„Įstaigos X“ pateikti projektavimo dokumentus (kapitalinio remonto projektą, statinio kapitalinio remonto projekto bendrosios ekspertizės aktą (su privalomu specialiosios ekspertizės aktu), statybą leidžiantį dokumentą kapitalinio remonto darbams atlikti arba pagrįsti (pateikti atestuoto projektuotojo detalų paaiškinimą, brėžinius bei skaičiavimus), kad aukščiau nurodyti su laikančiosiomis konstrukcijomis susiję planuojami vykdyti darbai priskiriami paprastojo remonto darbams, bet ne kapitalinio remonto darbų rūšiai.

Pareiškėja nurodo, kad 2024 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. 2024-DVT-2-01701 (toliau – ir Paaiškinimas) per DMS CPVA pateikė tinkamus paaiškinimus ir prašomus dokumentus, be kita ko, ir atestuoto projektuotojo paaiškinimą, kuriame nurodyta, kad „<...> Projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir Paveldo tvarkybos reglamentais (toliau – Reglamentas). <...> Reglamento 13 punkte nurodoma, kad „Paprastojo ir kapitalinio remonto darbai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, atliekami vykdant tvarkomuosius statybos darbus, kurie nesusiję su kultūros paveldo statinio vertingųjų savybių ir vertingų dalių bei elementų, nurodytų nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktuose, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentuose bei apskaitos dokumentuose, keitimu. Paprastojo ir kapitalinio remontų projektai rengiami Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Medinių sijinių perdangų tipas ir medinė gegninė dalis paremta statramsčiais, stogo konstrukcija yra objekto vertingosios savybės, todėl projekte numatyti darbai negali būti priskirti Statybos įstatyme numatytiems darbams <...>“.

Akcentuoja, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. IV-329 patvirtinto Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.06.01:2007 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“ (toliau – PTR 3.06.01:2007) 2 punktu, tvarkybos darbų rūšys parenkamos ir nurodomos tvarkybos darbų projekte vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. IV-663 patvirtinto paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.08.01:2013 „Tvarkybos darbų rūšys“ (toliau – PTR 3.08.01:2013) II skirsniu „Tvarkybos darbų rūšys“. Pažymima, kad PTR 3.08.01:2013 7 punkte yra numatytos tvarkybos darbų rūšys tokios, kaip: „<...> 7.1. taikomieji tyrimai; 7.2. remontas; 7.3. avarijos grėsmės pašalinimas; 7.4. konservavimas; 7.5. restauravimas; 7.6. tvarkybos darbų planavimas ir projektavimas <...>“.

Pareiškėjos teigimu, atsakovė nepagrįstai nurodė, jog Tvarkybos projekte yra numatyti kapitaliniai darbai, nes darbai yra restauracinio pobūdžio siekiant išsaugoti kultūros paveldo objekto autentiškumą. Pažymi, kad atestuoto projektuotojo paaiškinimas patvirtina, jog projektas parengtas vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-158 patvirtintu Paveldo tvarkybos reglamentu PTR 3.03.01:2005 „Nekilnojamojo kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projekto ar tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto paveldosaugos (specialiosios) ekspertizės atlikimo taisyklės“ (toliau – PTR 3.03.01:2005, PTR 3.06.01:2007 ir PTR 3.08.01:2013, kas rodo, jog darbai atitinka tvarkybos, o ne kapitalinio remonto kategoriją.

Taip pat skunde atkreipiamas dėmesys į PTR 3.03.01:2005 3.1 punktą, kuriame nustatyta, kad paveldosaugos (specialioji) ekspertizė yra privaloma, kai nekilnojamojo kultūros paveldo statinio projekte numatomi statinio (jo teritorijos) tvarkomieji statybos darbai arba kartu su jais ir tvarkomieji paveldosaugos darbai. Tokią ekspertizę pagal nurodyto reglamento 5 punktą atlieka projekto ekspertizės užsakovo parinktas (savo nuožiūra arba konkurso būdu) ir užsakovo lėšomis apmokamas ekspertizės specialistas, atestuotas Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtinta tvarka. Pagal minėto reglamento 16 punktą už ekspertizės akto privalomų pastabų ir išvadų teisėtumą bei pagrįstumą ir jų pasekmes atsako paveldosaugos (specialiąją) ekspertizę atlikę ekspertizės specialistai. „Įstaiga X“ įsigijo ekspertizės specialistus, kurie atliko Tvarkybos darbų projekto ekspertizę ir pateikė teigiama ekspertizės išvadą, kad Tvarkybos darbų projektas atitinka keliamus reikalavimus.

Pareiškėja, skunde remiasi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) išaiškinimais, kad statybos leidimas – specialia tvarka kompetentingo subjekto išduodamas dokumentas, suteikiantis

teisę atlikti jame nurodytus statybos darbus. Statybos leidimas išduodamas tik tada, kai statytojas pateikia įstatyme nustatytus dokumentus, įskaitant statinio ekspertizės aktą, ir kai įsitikinama, kad statyba atitinka teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus statybos sklypo tvarkymo reikalavimus. Taip pat akcentuoja, kad LAT yra pažymėjęs, jog Statybos įstatymo 23 straipsnio 15 dalyje (aktuali redakcija) (*pastaba – skunde nenurodyta kuri*) įtvirtinta, kad statybos ar rekonstravimo projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka pagal kompetenciją tikrina šios institucijos ir subjektai (jų padaliniai), įskaitant Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos (Civilinių bylų skyriaus 2018 m. birželio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-240-916/2018). Dėl to „Istaiga X“ tvirtina, kad Tvarkybos darbų projektui Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos yra išdavęs statybą leidžiantį dokumentą, o tai reiškia, kad kompetentinga institucija jau yra įvertinusi Tvarkybos darbų projekto atitiktį teisės aktams.

Apibendrinama skundo argumentus, pareiškėja teigia, kad CPVA argumentai apie Tvarkybos darbų projekte numatytus kapitalinio remonto darbus yra nepagrįsti. Akcentuoja, kad Tvarkybos darbų projektui yra gauta teigiama ekspertizės išvada ir yra išduotas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyriaus (toliau – KPD) leidimas atlikti kultūros paveldo objekto ar kultūros paveldo statinio tvarkybos darbus, todėl laiko, kad yra pateikusi visus Aprašo 2.21.7, 2.21.10 ir 2.21.12 punktuose nurodytus dokumentus, o CPVA nepagrįstai priėmė sprendimą atmesti pareiškėjos Projekto įgyvendinimo planą.

Atsakovė atsiliepimu su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodoma, kad pareiškėjos projekto „(duomenys neskelbtini) dvaro sodyboje esančio kultūros paveldo objekto – arklidės su ratine – aktualizavimas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms ir visuomeninėms reikmėms“ (toliau – ir Projektas) įgyvendinimo planą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir PĪP) vertino pagal Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – ir Taisyklės) ir vadovaujantis 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-06-01 „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ poveiklės Nr. 7.1. „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2024 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. IV-340 „Dėl kultūros ministro 2022 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. IV- 560 „Dėl 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-06-01 „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (minėta, Aprašas arba PFSA).

Pažymi, kad vadovaujantis Taisyklių 68.1 papunkčiu, atsakovė vertino Projekto atitiktį bendriesiems atrankos kriterijams, numatytiems Taisyklių 2 priede, įskaitant Projekto atitiktį Aprašo reikalavimams ir nustatė, kad Projektas neatitinka Taisyklių 2 priedo 6.1 papunktyje nustatyto projektų bendrojo atrankos kriterijaus – „Projekto parengtumas atitinka PFSA, o kai įgyvendinami RPP1 projektai, – RPP1 nustatytus reikalavimus.“ Apraše nustatyti projekto parengtumo reikalavimai, pagal kuriuos pareiškėjas privalo parengti ir kartu su PĪP pateikti administruojančiai institucijai Aprašo 2.21 papunktyje nurodytus dokumentus, įskaitant kultūros paveldo objekto tvarkomųjų statybos darbų projektą, statinio projekto bendrosios ekspertizės (su privalomu specialiosios ekspertizės aktu) aktą, statybą leidžiantį dokumentą (pagal Aprašo 2.21.7, 2.21.10 ir 2.21.12 papunkčius). Kartu su projekto įgyvendinimo planu teikiamų dokumentų data turi būti ne vėlesnė negu kvietimo teikti projektų įgyvendinimo planus termino pabaigos data (Aprašo 2.23 papunktis).

Teigiama, kad atliekant PĪP finansavimo vertinimą, buvo nustatyta, jog pareiškėjos kartu su PĪP pateikta informacija yra nepakankama PĪP atitikties Taisyklių bei Aprašo reikalavimams ir

kriterijams įvertinti. Vadovaujantis Taisyklių 55 punktu, 2024 m. gruodžio 2 d. CPVA kreipėsi į pareiškėją su prašymu pateikti papildomą informaciją ir (ar) dokumentus. 2024 m. gruodžio 6 d. pareiškėja pateikė atsakymą ir dokumentus, kurių pagrindu toliau buvo atliekamas PĮP tinkamumo finansuoti vertinimas. Vadovaudamasi Taisyklių 70 punktu bei Aprašo 2.23 papunkčiu, skundžiamu Sprendimu pareiškėjo PĮP buvo atmestas, nes Projektas neatitiko Aprašo 2.21.7, 2.21.10, 2.21.12 papunkčiuose bei Taisyklių 2 priedo 6.1 papunktyje nustatytų reikalavimų.

Atsakant į pagrindinį skundo argumentą, kad CPVA neteisingai įvertino dalį planuojamų darbų, priskirdama juos kapitalinio remonto darbams ir prašydama pateikti kapitalinio remonto projektą, statybą leidžiantį dokumentą ir statinio bendrąją ekspertizę, atsakovė pirmiausia pažymi, kad Statybos įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad šis įstatymas netaikomas „<...> nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir su jais susijusių procedūrų reikalavimams, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, išskyrus Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus ir šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus <...>“. Statybos įstatymo 24 straipsnio 4 punktas numato, kad kapitalinio remonto projektas rengiamas ypatingo ar neypatingo statinio kapitaliniam remontui, kultūros paveldo statinio kapitaliniam remontui. Pagal STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2023-11-01 – 2024-10-31 redakcija) VII skyriaus „Statinio kapitalinis remontas“ 10 punktą – „Statinio kapitalinio remonto tikslas – pertvarkyti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų – ilgio, pločio, aukščio, skersmens ir pan. Laikoma, kad statinio laikančiosios konstrukcijos pertvarkomos, kai jos stiprinamos (išskyrus esamų angų užtaisymą), silpninamos, pakeičiamos (dalinais ar visos) to paties ar kito tipo laikančiosiomis konstrukcijomis.“.

Remiantis paminėtu, atsiliepime atkreipiamas dėmesys, kad pareiškėjos pateikto Tvarkybos darbų projekto aiškinamojo rašto (SS.2024-06-PTDP-SA, SK_AR) 3 skyriuje „Esama būklė“ nurodyta, kad pusrūsio perdanga – pat. Nr. 06 ir 07 skliautinė plytų mūro; pat. Nr. 0-3, 0-4 ir 0-5 medinė sijinė; pat. 0-2 ir Nr. 0-8 monolitinio g/b, perdangos būklė bloga. Pirmo aukšto perdanga – sijinė, medinė, tinkuota. Sijos išlinkusios, daugumoje vietų (ypač galai) pažeisti puvinio. Vietomis perdangos balastas prisigėręs drėgmės. Vietomis sijos stipriai pažeistos kenkėjų. Stogo pratekėjimo vietose dalis gegnių pažeistos puvinio, kelios gegnės pažeistos kenkėjų, nėra pavienių stogo elementų, dalis stogo konstrukcijos nekokybiškai keista XX a., dauguma gegnių per mažo skerspjūvio, išlinkusios. Išilginė laikanti sija išlinkusi, galai pažeisti puvinio. Atitinkamai Aiškinamojo rašto 5 skyriuje „Tvarkybos darbų rūšys“ 5.1.3 papunktyje išdėstytais „Konstrukcijų tyrimų išvadomis ir pasiūlymais“ projekte numatyti darbai apima laikančiųjų konstrukcijų (rūsio, pirmo aukšto perdangos bei stogo konstrukcijų) protezavimą, stiprinimą ir restauravimą, todėl CPVA laiko, kad jie peržengia paprastojo remonto ar tvarkybos darbų ribas ir patenka į statinio kapitalinio remonto sąvoką pagal Statybos įstatymą. Rūsio ir pirmo aukšto perdangų bei stogo laikančiosios konstrukcijos stiprinimo darbai, suprojektuoti Tvarkybos darbų projekte, laikytini ne vien tvarkybos darbais, o ir statinio kapitalinio remonto darbais, kadangi šiais darbais stiprinamos ir (ar) pakeičiamos statinio laikančiosios konstrukcijos, turinčios įtaką pastato mechaniniam atsparumui ir pastovumui.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjos buvo paprašyta pateikti kapitalinio remonto projektą, statinio bendrosios ekspertizės aktą (su privalomuoju specialiosios ekspertizės aktu), statybą leidžiantį dokumentą kapitalinio remonto darbams atlikti arba pateikti atestuoto projektuotojo detalių paaiškinimą, brėžinius bei skaičiavimus ir (arba) pagrįsti, kodėl neturėtų būti taikomas Statybos įstatymas. Atsakovės teigimu, 2024 m. gruodžio 6 d. pateiktame „Įstaigos X“ Paaiškinime nebuvo įrodymų, kad laikančiųjų konstrukcijų pokyčiai nėra esminiai ir kad pakanka remtis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – ir NKPAĮ), kaip specialiuoju teisės aktu. Šiame kontekste atsakovė atskirai pasisako ir dėl projektuotojo paaiškinimo, kad „<...> Medinių sijinių perdangų tipas ir medinė gegninė, dalis paremta statramsčiais, stogo konstrukcija yra objekto vertingosios savybės, todėl projekte numatyti darbai negali būti priskirti Statybos įstatyme

numatytiems darbams <...>“, kuris nėra pagrįstas jokiais įrodomaisiais dokumentais, nebuvo detalizuota, kokia dalis laikančiųjų konstrukcijų iš tiesų keičiama naujomis, o kiek restauruojama.

Atsakovės vertinimu, Tvarkybos darbų projekte nurodyti darbai, pvz. papildomų stogo konstrukcijos elementų įrengimas, laikytini ne atkūrimu pagal esamą konstrukciją, o naujų elementų pridėjimu, kas reiškia konstrukcinės schemos keitimą, o pirmo aukšto perdangos sijų keitimas naujomis – tai faktiškai nėra restauravimas, o laikančiųjų konstrukcijų pakeitimas. Kartu pažymima, kad restauravimo esmė – tai autentiškų elementų išsaugojimas, atkūrimas ar minimalus stiprinimas, siekiant išlaikyti istorinį ir konstrukcinį vientisumą. Tačiau Projekte minimi darbai neapsiriboja vien restauravimu ar konservavimu, o reiškia ir kapitalinius pokyčius (pvz., naujų elementų įrengimą, sijų keitimą naujomis). Todėl atsakovė sprendė, kad yra planuojamas ir statinio kapitalinis remontas, kuriam projektai rengiami Statybos įstatymo nustatyta tvarka.

Dėl skundo argumentų, kad pateiktam Tvarkybos darbų projektui yra KPD išduotas statybą leidžiantis dokumentas, atsiliepime nurodoma, kad KPD nėra atsakingas už bendruosius statybos teisės aspektus, kurie paprastai priklauso kitoms institucijoms, tokioms kaip Statybos inspekcija ar savivaldybės administracija. Teisminėje praktikoje pripažįstama, kad tam tikrų darbų priskyrimas tvarkomiesiems paveldosaugos darbams (tvarkybai) savaime neeliminuoja galimybės juos priskirti ir tvarkomiesiems statybos darbams bei taikyti Statybos įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimus. Kasacinis teismas, sprenddamas dėl teisės normų, reglamentuojančių statybą leidžiančių dokumentų, kai statybos darbai atliekami kultūros paveldo objekte, rūši ir jiems gauti pateiktinus dokumentus, aiškinimo ir taikymo, išaiškino, kad tvarkomiesiems paveldosaugos darbams Statybos įstatymo nuostatos netaikomos, tačiau tvarkomiesiems statybos darbams, atliekamiems kultūros paveldo objekte, Statybos įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai taikomi (LAT 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-498-248/2018, 50 p.).

Taip pat atsiliepime atkreipiamas dėmesys, kad pareiškėja jau anksčiau buvo teikusi paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) dėl to paties projekto „(duomenys neskelbtini) dvare esančių kultūros paveldo objektų aktualizavimas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms ir visuomeninėms reikmėms“ finansavimo pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonę Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“ (Projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1) Tą sykį CPVA, įvertinusi tas pačias aplinkybes ir remdamasi KPD rašte Nr. (9.41)2-2828 išdėstyta nuomone dėl (duomenys neskelbtini) dvaro sodybos arklidės su ratine tvarkybos projekte numatytų tvarkybos darbų, priėmė sprendimą atmesti pareiškėjos paraišką. Atsakovės vertinimu, pareiškėja galėjo ir turėjo numatyti riziką ir prieš teikdama PIP tinkamai pasiruošti ir parengti dokumentus, kurie atitiktų parengtumo reikalavimus.

Apibendrinant argumentus, atsiliepime akcentuojama, kad kiekviena šalis turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis ji remiasi. Pareiškėjos pareiga yra įrodyti, kad Projektas, kuriuo siekiama gauti Europos Sąjungos fondų finansavimą, atitinka iš anksto nustatytas finansavimo sąlygas. Atsakovė vertina pareiškėjos ir jos teikiamo PIP atitiktį nustatytiems reikalavimams ir Taisyklių nustatyta tvarka informuoja pareiškėją apie vertinimo rezultatus, nurodydama pagrindus, motyvus, teisės aktus, kuriais remiantis priimtas sprendimas. Pareiškėjos Projekto atveju, kuomet planuojami darbai susiję su pastato laikančiosiomis konstrukcijomis, ypač svarbu užtikrinti ne tik tinkamą finansinių išteklių valdymą, bet ir siekti, kad projekto rezultatai atitiktų saugumo ir ilgaamžiškumo reikalavimus. Netinkamai suplanuoti ar įvykdyti darbai gali ne tik kelti pavojų žmonių saugumui, bet ir lemti lėšų neefektyvų panaudojimą, kas prieštarautų patikimo finansų valdymo principui. Projektas turėtų būti parengtas ir vykdomas laikantis ne tik paveldosaugos ir statybos teisės aktų, bet ir griežtų finansinio skaidrumo bei atsakomybės reikalavimų, siekiant išvengti galimų avarinių situacijų ir netinkamo lėšų panaudojimo.

Skundas atmestinas.

Ginčas administracinėje byloje kilo dėl VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ (minėta, atsakovė arba CPVA) 2025 m. vasario 3 d. sprendimo „Dėl projekto Nr. (duomenys neskelbtini) atmetimo“ (minėta, Sprendimas), kuriuo buvo atsisakyta skirti finansavimą „Įstaiga X“ (minėta, pareiškėja arba „Įstaiga X“) pateiktam projekto „(duomenys neskelbtini) dvaro sodyboje esančio kultūros paveldo objekto – arklidės su ratine – aktualizavimas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms ir visuomeninėms reikmėms“ įgyvendinimo planui Nr. (duomenys neskelbtini) (minėta, toliau - PĮP), teisėtumo.

Iš byloje surinktų įrodymų nustatyta, kad pareiškėja 2024 m. rugpjūčio 30 d. atsakovei pateikė projekto „(duomenys neskelbtini) dvaro sodyboje esančio kultūros paveldo objekto – arklidės su ratine aktualizavimas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms ir visuomeninėms reikmėms“ (minėta, Projektas) įgyvendinimo planą Nr. (duomenys neskelbtini) (minėta, PĮP) vertinimui.

Atsakovė, atlikdama PĮP finansavimo vertinimą, nustatė, kad pareiškėjos pateikta informacija yra nepakankama PĮP atitikties Taisyklių bei Aprašo reikalavimams ir kriterijams įvertinti, todėl, vadovaudamasi Taisyklių 55 punktu, numatančiu, kad „jeigu PĮP vertinimo metu nustatoma trūkumų (nepateikti visi reikiami dokumentai ir (ar) informacija, pateikta neišsami ir (ar) netiksli informacija), administruojančioji institucija, o kai vykdoma bendruomenės inicijuota vietos plėtra, – naudosis ir kokybės vertinimą atliekanti miesto vietos veiklos grupė gali paprašyti pareiškėjo per jos nustatytą terminą ištaisyti nustatytus trūkumus.<...>“, 2024 m. gruodžio 2 d. kreipėsi į pareiškėją su prašymu pateikti papildomą informaciją ir (ar) dokumentus (toliau – 2024 m. gruodžio 2 d. raštas).

Pareiškėja 2024 m. gruodžio 6 d. pateikė atsakovei Paaiškinimą, kuriame nurodė, kad „su laikančiosiomis konstrukcijomis susiję planuojami vykdyti darbai nėra priskiriami kapitalinio remonto darbų rūšiai. Perdangos, stogo laikančiosios konstrukcijos yra vertingosios savybės ir jų tvarkymo darbai numatyti tvarkybos (remonto ir restauravimo) darbų projekto apimtyje“ ir kartu pateikė atestuoto projektuotojo detalų paaiškinimą „Dėl projekto Nr. 06-013-K-0043 įgyvendinimo plano vertinimo“, kuriame buvo nurodyta, kad Projektas parengtas vadovaujantis NKPAI ir Reglamentu. Nurodo NKPAI 2 straipsnyje įtvirtintą šio įstatymo paskirtį, 14 straipsnyje įtvirtintus nekilnojamųjų kultūros vertybių saugojimo reikalavimus, taip pat Reglamento I skyriaus 1, 2 punkto ir IV skyriaus 10 punkto bei 13 punkto nuostatas, kuriomis remiantis teigia, kad „medinių sijinių perdangų tipas ir medinė gegninė dalis paremta statramsčiais, stogo konstrukcija yra objekto vertingosios savybės, todėl projekte numatyti darbai negali būti priskirti Statybos įstatyme numatytiems darbams“. Taip pat paaiškino, kad „taikomuosius architektūros konstrukcijų tyrimus atlikęs ir tvarkybos konstrukcijų projekto konstrukcijų dalį su specialiosiomis technologijomis parengęs bei medžiagų kiekių žiniaraštį sudaręs projekto dalies vadovas yra tinkamai atestuotas. Pažymi, kad Projekto rengėjai įvertino ir reikalavimą užtikrinti statinio mechaninį atsparumą bei pastovumą, numatė perdangų medinių sijų ir stogą laikančių konstrukcijų sutvirtinimui ir prarastų elementų restauravimui-atkūrimui būtinas priemones, atitinkančias NKPAI XIV str., 4 p. (*pastaba – nuoroda į NKPAI neaiški*) ir Reglamento IV skyriaus „Kultūros paveldo objekto remontas“ 10 punkto nuostatas. Specialiose technologijose projektuotojai nurodė, kad tvarkybos, remonto ir restauravimo darbai bus vykdomi pagal parengtus tikslus darbo projekto brėžinius, kuriuose bus detalizuoti projekto sprendiniai maksimaliai išsaugant vertingąsias savybes, išlaikant šių objekto elementų formą, kontūrus, panaudotas medžiagas, išvaizdą, matmenis, jungimo mazgus; restauruojant prarastus elementus, panaudojus naujas technologijas. Kartu su Paaiškinimu pateikė 2024 m. rugpjūčio 6 d. leidimą Nr. LPŠ-35 „Atlikti kultūros paveldo objekto ar kultūros paveldo statinio Tvarkybos darbus“, 2024 m. liepos 29 d. Paveldosaugos specialiosios ekspertizės aktą, 2024 m. rugpjūčio 2 d. Tvarkybos darbų skaičiuojamosios kainos ekspertizės aktą Nr. 22/102-B(24)-2 ir planuojamų teikti paslaugų detalizavimą.

Toliau CPVA pareiškėjos PĮP tinkamumo finansuoti vertinimą atliko, remdamasi pareiškėjos Paaiškinimu ir papildomai pateiktais aptartais dokumentais ir nustatė, kad pagal pateiktą PĮP pareiškėja prašė finansuoti tvarkybos darbus ir tvarkomuosius statybos (paprastojo remonto) darbus, tačiau iš PĮP ir jį lydinčių dokumentų paaiškėjo, kad Tvarkybos darbų projekte yra darbų, kurie turėtų

būtų priskiriami statinio kapitaliniam remontui. Kapitalinio remonto darbams atlikti tvarkybos darbų projekto nepakanka, o pareiškėja nepateikė kapitaliniam remontui reikalingų dokumentų.

Skundžiamu Sprendimu atsakovė, vadovaudamasi Taisyklių 70 punktu ir Aprašo 2.23 papunkčiu, nusprendė atmesti pareiškėjos PĮP, nes Projektas neatitinka Aprašo 2.21.7, 2.21.10, 2.21.12 papunkčiuose bei Taisyklių 2 priedo 6.1 papunktyje nustatytų reikalavimų. Atsakovė darė išvadą, kad pareiškėja 2024 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. 2024-DVT-2-01701 (minėta, Paaiškinimas) atsakovei nepateikė argumentų, kad Aprašo 2.21.7, 2.21.10 ir 2.21.12 papunkčiuose nurodyti dokumentai nėra privalomi, kadangi vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.01.01:2005 „Kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentai“ 6 punktu, tais atvejais, kai nekilnojamojo kultūros paveldo statinių tvarkybos metu atliekami tvarkomieji statybos darbai, kartu taikant ir paveldo apsaugos technologijas, vadovaujamosi reikalavimais, nustatytais Statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu; Statybos techniniais reglamentais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir papildytais paveldo tvarkybos reglamentų nustatytais reikalavimais (tiesiogiai arba nuorodomis į juos), Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtintais teisės aktais – paveldo tvarkybos reglamentais, parengtais vadovaujantis Paveldo tvarkybos reglamentų rengimo taisyklių nuostatomis. Nebuvo pateikti brėžiniai ar skaičiavimai, kurių buvo prašoma CPVA 2024 m. gruodžio 2 d. rašte, kurie pagrįstų, kad (duomenys neskelbtini) dvaro sodybos arklidės (u. k. (duomenys neskelbtini)), esančios (duomenys neskelbtini), tvarkybos (remonto ir restauravimo) darbų projekte Nr. (duomenys neskelbtini) (minėta, Tvarkybos darbų projektas) yra suprojektuoti paprastojo remonto darbai, o ne kapitalinio remonto darbai. Atsakovė Sprendime konstatavo, kad Tvarkybos darbų projekte yra numatyti kapitalinio remonto darbai, kuriems, vadovaujantis Statybos įstatymo nuostatomis, privaloma parengti kapitalinio remonto projektą, atlikti bendrąją ekspertizę ir gauti statybą leidžiantį dokumentą, kurie yra neatsiejamai susiję su Projekto veiklų įgyvendinimu.

Iš Komisijai pateikto skundo galima daryti išvadą, kad pareiškėja iš esmės nesutinka su atsakovės reikalavimais užtikrinti Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 4 punkte, 3 dalyje, 27 straipsnio 1 dalies 4 punkte, 34 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų nuostatų įgyvendinimą ir atsakovės padaryta nepagrįsta išvada apie Projekte numatytus kapitalinio remonto darbus.

Pirmiausia Komisija pažymi, kad kiekvienam suinteresuotam asmeniui rengiant, teikiant ir CPVA vertinant pagal Aprašą finansuojamus projektus, turi būti vadovaujamosi Aprašo 1.1 ir kituose papunkčiuose nurodytais teisės aktais. Vertinant projektuose planuojamus vykdyti kultūros paveldo objektų tvarkomuosius paveldosaugos darbus ir tvarkomuosius statybos darbus, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos statybos įstatymu ir aplinkos ministro patvirtintais statybos techniniais reglamentais, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir kultūros ministro patvirtintais paveldo tvarkybos reglamentais.

NKPAI 2 straipsnio 36 dalyje nustatyta, kad „Tvarkomieji paveldosaugos darbai – tvarkybos darbai, atliekami pagal specialias technologijas, užtikrinančias autentiškumo išsaugojimą“. Atitinkamai Statybos įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta išimtis, kada šis įstatymas netaikomas – „<...> nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir su jais susijusių procedūrų reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, išskyrus Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus ir šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus <...>“.

Vienas iš minėtame reglamente nustatytų esminių statinių reikalavimų yra mechaninis atsparumas ir pastovumas. Mechaninis atsparumas ir pastovumas: statiniai turi būti projektuojami ir statomi taip, kad apkrovos, kurios gali veikti statybos metu ir juos naudojant, nesukeltų: a) viso statinio arba jo dalies griūties; b) didelių deformacijų, viršijančių leistinas ribas; c) žalos kitoms statinio dalims, įrenginiams ar sumontuotai įrangai dėl didelių apkrovas laikančios konstrukcijos deformacijų; d) žalos, atsiradusios per įvykį, kuri būtų neproporcinga ją sukėlusiai pirminei priežasčiai. Statybos įstatymo 2 straipsnio 11 punkte apibrėžta, kad „esminiai statinio projekto

sprendiniai – statinio projekto sprendiniai, kuriais nustatoma statinio vieta žemės sklype (teritorijoje), statinio ar jo dalių paskirtis, statinio išvaizda, *statinio laikančiosios konstrukcijos* ir jų išdėstymas, statinio išorės matmenys (aukštis, ilgis, plotis ir pan.), nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekis (pastatų ir patalpų) ir įgyvendinami specialieji architektūros reikalavimai, specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai, specialieji paveldosaugos reikalavimai“, 53 punkte įtvirtinta, kad „statinio kapitalinis remontas – statyba, kurios tikslas – pertvarkyti statinį: pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų (ilgio, pločio, aukščio ir pan.)“, o 53 punkte nurodyta, kad „laikančioji konstrukcija – konstrukcinis statinio elementas, kurio svarbiausia paskirtis – laikyti apkrovas (konstrukcijų, įrenginių, sniego, vėjo, žmonių, grunto ir pan.) ir užtikrinti statinio mechaninį atsparumą ir pastovumą“.

Statybos įstatymo 24 straipsnis „Statinio projektas. Prisijungimo sąlygos“ 4 punktą numato, kad kapitalinio remonto projektas rengiamas ypatingo ar neypatingo statinio kapitaliniam remontui, *kultūros paveldo statinio kapitaliniam remontui*. Pagal STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (suvestinė redakcija nuo 2024 m. lapkričio 11 d.) VII skyriaus „Statinio kapitalinis remontas“ 10 punktą „Statinio kapitalinio remonto tikslas – pertvarkyti statinio *laikančiąsias konstrukcijas*, nekeičiant statinio išorės matmenų – ilgio, pločio, aukščio, skersmens ir pan. Laikoma, kad statinio laikančiosios konstrukcijos pertvarkomos, kai jos stiprinamos (išskyrus esamų angų užtaisymą), silpninamos, pakeičiamos (dalinai ar visos) to paties ar kito tipo laikančiosiomis konstrukcijomis.“

Tvarkybos darbų projekto aiškinamojo rašto (SS.2024-06-PTDP-SA, SK_AR) 3 skyriuje „Esama būklė“ nurodyta, kad pusrūsio perdanga – pat. Nr. 06 ir 07 skliautinė plytų mūro; pat. Nr. 0-3, 0-4 ir 0-5 medinė sijinė; pat. 0-2 ir Nr. 0-8 monolitinio g/b, perdangos būklė bloga. Pirmo aukšto perdanga – sijinė, medinė, tinkuota. Sijos išlinkusios, daugumoje vietų (ypač galai) pažeisti puvinio. Vietomis perdangos balastas prisigėręs drėgmės. Vietomis sijos stipriai pažeistos kenkėjų. Stogo pratekėjimo vietose dalis gegnių pažeistos puvinio, kelios gegnės pažeistos kenkėjų, nėra pavienių stogo elementų, dalis stogo konstrukcijos nekokybiškai keista XX a., dauguma gegnių per mažo skerspjūvio, išlinkusios. Išilginė laikanti sija išlinkusi, galai pažeisti puvinio. Aiškinamojo rašto 5 skyriaus „Tvarkybos darbų rūšys“ 5.1.3 dalyje „Konstrukcijų tyrimų išvados ir pasiūlymai“ projekte numatyti darbai: restauruoti pažeistas rūsio perdangos medines sijas, jas protezuojant arba stiprinant antdėklais; restauruoti pirmo aukšto perdangos medines sijas, jas protezuojant arba pakeičiant naujoms; sustiprinti visą perdangos konstrukciją; restauruoti pažeistas stogo konstrukcijas, jas protezuojant arba stiprinant antdėklais; atkurti stogo konstrukcijų netektis; sustiprinti visą stogo konstrukciją. Atitinkamai Tvarkybos darbų projekto aiškinamajame rašte (SS.2024-06-PTDP-SA, SK_AR, 6 lapas) numatyta: protezuoti pirmo aukšto perdangos sijas, parenkant skerspjūvio matmenis pagal autentiškas; remontuoti sunykusias stogo konstrukcijas protezuojant; stiprinti stogo konstrukciją antdėklais ir metaliniais elementais; įrengti papildomus stogo konstrukcijos elementus jos pastovumui užtikrinti; restauruoti rūsio perdangos sijas, stogo konstrukciją.

NKPAĮ 29 punkte nustatyta, kad „Restauravimas – visų išlikusių kultūros paveldo objekto autentiškų dalių ar elementų konservavimas, atskirų neišlikusių elementų ar dalių atkūrimas, nekilnojamosios kultūros vertybės požymių išsaugojimas, atskleidimas ir išryškinimas atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus.“. Komisija, įvertinusi bylos duomenis, sprendžia, kad atsakovė pagrįstai laikė, kad (duomenys neskelbtini) dvaro sodybos arklidės (u. k. (duomenys neskelbtini)), esančios (duomenys neskelbtini), tvarkybos (remonto ir restauravimo) darbų projekte pagal konstrukcijų tyrimų išvadas numatyti pastato laikančiųjų konstrukcijų stiprinimo remonto arba keitimo darbai, pagal pobūdį neatitinka vien tik restauravimo turinio.

Nors skunde Komisijai pareiškėja rėmėsi LAT Civilinių bylų skyriaus 2018 m. birželio 18 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-240-916/2018 ir Komisijos posėdžio metu laikėsi pozicijos, kad rekonstravimo projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams patikrino KPD ir išduodamas Tvarkybos darbų projektui statybą leidžiantį dokumentą, kaip kompetentinga institucija, jau yra įvertinusi Tvarkybos darbų projekto atitiktį teisės aktams, be to, yra gauta ekspertizės išvada,

Komisija nesutinka su pareiškėjos pozicija, kad Projektas atitinka visus Taisyklėse nustatytus reikalavimus ir kad pareiškėja yra pateikusi visus būtinus dokumentus PĮP vertinimui.

Byloje nėra ginčo, kad KPD išduotas leidimas yra netinkamas, tačiau jis yra nepakankamas, kai tvarkomi statinio elementai susiję su pastato konstrukciniu stabilumu. Akcentuotina, kad KPD veikia išimtinai tik savo kompetencijos ribose ir vertina projektą paveldosaugos reikalavimų atžvilgiu, ši institucija nėra atsakinga už bendruosius statybos teisės aspektus. Tam tikrų darbų priskyrimas tvarkomiesiems paveldosaugos darbams (tvarkybai) savaime neeliminuoja galimybės juos priskirti ir tvarkomiesiems statybos darbams bei taikyti Statybos įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimų. Kasacinis teismas, sprenddamas dėl teisės normų, reglamentuojančių statybą leidžiančių dokumentų, kai statybos darbai atliekami kultūros paveldo objekte, rūši ir jiems gauti pateiktinus dokumentus, aiškinimo ir taikymo, išaiškino, kad tvarkomiesiems paveldosaugos darbams Statybos įstatymo nuostatos netaikomos, tačiau *tvarkomiesiems statybos darbams*, atliekamiems kultūros paveldo objekte, Statybos įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai taikomi (LAT 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-498-248/2018, 50 p.).

Tvarkybos darbų projekte numatyta „demonuoti gelžbetoninę rūšio perdangą. Atkurti autentišką medinę perdangą. <...> Sustiprinti visą esamą perdangos konstrukciją“; „restauruoti pažeistas pirmo aukšto perdangos medines sijas, jas protezuojant, arba keičiant naujomis, priklausomai nuo pažeidimo lygio. Sustiprinti visą esamą perdangos konstrukciją“; „restauruoti pažeistas stogo konstrukcijas, jas protezuojant arba pakeičiant naujomis, priklausomai nuo pažeidimo lygio. Atkurti stogo konstrukcijų netektis. Sustiprinti visą stogo konstrukciją“. Iš to, kas išdėstyta, sutiktina su atsakove, kad, be kitų numatytų restauravimo darbų būtų vykdomi ir statinio kapitalinio remonto darbai. Pareiškėjos pateiktame Tvarkybos darbų projekte numatyti laikančiųjų konstrukcijų pakeitimo ir sutvirtinimo darbai, kurie apima esminius konstrukcijų pakeitimus. Sutiktina su Atsakove, kad Statybos įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta išimtis negali būti taikoma. Atliekant kapitalinio remonto darbus kultūros paveldo objektuose, būtina gauti tiek statybą leidžiančius dokumentus, kurie užtikrintų statybos normatyvus ir saugos reikalavimus, tiek laikytis paveldosaugos reikalavimų. Kultūros paveldo objekto darbai negali kelti grėsmės pastato stabilumui.

Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta, kad atsižvelgiant į statinio kategoriją ir statybos darbų rūšį, kapitalinio remonto projektas gali būti rengiamas ir kultūros paveldo statinio kapitaliniam remontui. Pareiškėjos argumentas, kad „medinių sijinių perdangų tipas ir medinė gegninė dalis paremta statramsčiais, stogo konstrukcija yra objekto vertingosios savybės todėl projekte numatyti darbai negali būti priskirti Statybos įstatyme numatytiems darbams <...>“, yra nepagrįstas. Priešingai, to paties 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, jeigu numatoma atlikti kultūros paveldo statinio tvarkomuosius statybos darbus, tvarkomuosius paveldosaugos darbus, gali būti rengiamas vienas skirtingas statybos rūšis, tvarkomuosius statybos ir paveldosaugos darbus jungiantis statinio projektas, statinio projekto pavadinime nurodant atliekamų darbų rūšis.

Skunde Komisijai pareiškėja nurodo, kad kvalifikuoti ir atestuoti specialistai atliko Tvarkybos darbų projekto ekspertizę, buvo gauta teigiama ekspertizės išvada ir tai reiškia, kad Tvarkybos darbų projektas ir Paprastojo remonto projektas buvo papildomai įvertinti ekspertų. Tačiau akcentuotina, kad iš pateiktos *paveldosaugos (specialioji) ekspertizės* „Nekilnojamojo kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projekto ar tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto paveldosaugos (specialiosios) ekspertizės“ akte (parengtame 2024 m. liepos 29 d.) pateiktų išvadų („projekto sprendiniai nepažeidžia teisės aktų nustatytų paveldosaugos reikalavimų, užtikrinančių autentiškumo išsaugojimą. Ekspertuojamas projektas atitinka nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugos reikalavimus nustatančių teisės aktų reikalavimus, siūloma projektą derinti (projektui pritarti)“ akivaizdu, kad ši ekspertizė apima paveldosaugos sritį, tačiau nevertina klausimų, susijusių su tvarkomųjų statybos darbų, tinkamu užtikrinimu. Būtent *bendroji statinio ekspertizė* įvertina statinį kaip vientisą daiktą, patikrinant, kaip esamo ar statomo statinio techninė būklė atitinka Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus, statinio normatyvinę kokybę, kitus statybos teisės aktų nustatytus reikalavimus (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m.

lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 6.3 papunktis). Taigi, esant numatytiems laikančiųjų konstrukcijų keitimo/stiprinimo darbams, paveldosaugos (specialioji) ekspertizė yra nepakankama.

Komisija vertina, kad reikšminga ir tai, jog 2018 metais pareiškėjos paraiškos Nr. (duomenys neskelbtini) CPVA sprendimas dėl projekto „(duomenys neskelbtini) dvare esančių kultūros paveldo objektų aktualizavimas ir pritaikymas kultūrinėms, edukacinėms ir visuomenės reikmėms finansavimo“ atmetimo (pateiktas kartu su atsiliepinimu) rodo, kad pareiškėjai buvo žinoma CPVA pozicija dėl analogiško turinio darbų vertinimo. 2018 m. CPVA sprendime konstatuota, kad suprojektuoti darbai buvo susiję su pastato ((duomenys neskelbtini) dvaro sodybos arklidės su ratine) laikančiųjų konstrukcijų pertvarkymu ir stiprinimu bei įtakoja pastato atsparumą ir pastovumą, todėl tokiems darbams turi būti rengiamas kapitalinio remonto darbų projektas ir gautas statybą leidžiantis dokumentas. CPVA pateikė ir 2018 m. lapkričio 5 d. Kultūros paveldo departamento prie kultūros ministerijos raštu Nr. (9.41)2-2828 išdėstyta nuomonę, kuri neprieštaravo CPVA nurodytiems argumentams atmesti pareiškėjos paraišką. Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė patvirtino, kad Projekto sprendiniai yra analogiški 2018 metais teiktam projektui, skyrėsi tik jų įgyvendinimo sąmata, todėl pareiškėja galėjo ir turėjo numatyti riziką, ir prieš teikdama PĮP, tinkamai pasiruošti ir parengti dokumentus, kurie atitiktų parengtumo reikalavimus.

Šalia nurodytų NKPAĮ ir kituose teisės aktuose reikalavimų nepažeisti ir išsaugoti vertingąsias objektų savybes, pareiškėja turi pareigų ir dėl esminių statinio reikalavimų t. y. laikančiųjų konstrukcijų pastovumo ir atsparumo tinkamo užtikrinimo, kurie turi būti tinkamai įforminti teisės aktų nustatyta tvarka. Sutiktina su atsakove, kad būtent pareiškėjai tenka pareiga įrodyti, kad Projektas, kuriuo siekiama gauti Europos Sąjungos fondų finansavimą, atitinka iš anksto nustatytas finansavimo sąlygas. Projektui skiriamos Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšos, taip pat į projekto biudžetą įtrauktos nuosavo įnašo lėšos turi būti naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo principo, kaip jis apibrėžtas Taisyklių 3.23 papunktyje ir Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 33–36 straipsniuose. Šis principas reikalauja, kad lėšos būtų naudojamos ekonomiškai, veiksmingai ir orientuotai į rezultatus, užtikrinant veiksmingą biudžeto vykdymo vidaus kontrolę.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad pareiškėjos pateikti įrodymai nepaneigia, kad Tvarkybos darbų projekte nurodyti darbai laikytini ne vien tvarkybos darbais, tačiau ir statinio kapitalinio remonto darbais, todėl kartu su PĮP turėjo būti pateikti ir privalomi projektavimo dokumentai (kapitalinio remonto projektas, statinio kapitalinio remonto projekto bendrosios ekspertizės aktas (su privalomu specialiosios ekspertizės aktu) ir statybą leidžiantis dokumentas kapitalinio remonto darbams atlikti). Nepateikus nurodytų dokumentų, CPVA tinkamai vertino, kad PĮP neatitinka Aprašo 2.21.7, 2.21.10 ir 2.21.12 papunkčiuose bei Taisyklių 2 priedo 6.1. papunktyje nustatytų reikalavimų, todėl buvo pagrindas atmesti pareiškėjos pateiktą PĮP dėl projekto Nr. (duomenys neskelbtini).

Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų

aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012).

Komisija, įvertinusi nustatytas byloje faktines aplinkybes ir atsižvelgusi į ginčo santykius reglamentuojančių teisės aktų turinį, daro išvadą, kad ginčijamas CPVA Sprendimas dėl pareiškėjos projekto Nr. (duomenys neskelbtini) atmetimo priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, surinkus duomenis ir įvertinus visas reikšmingas aplinkybes. Komisija konstatuoja, kad atsakovės priimtas Sprendimas dėl PĮP atmetimo atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje keliamus reikalavimus, priimtas vadovaujantis Taisyklių 70 punkto, Aprašo 2.23 papunkčiu, yra teisėtas, todėl tenkinti skundą pareiškėjos nurodytais motyvais Komisija neturi pagrindo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos „Istaigos X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė